

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษา
จังหวัดนนทบุรี

A Study of Factors Influencing the Decision to Pursue Vocational
Education in Vocational Institutions in Nonthaburi Province

ปิยนุช รัตน์บ้านด่าน

นักศึกษาหลักสูตรหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
Email: s6602061811144@email.kmutnb.ac.th

ไพโรจน์ สติรยากร

รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์หลักสูตร สาขาวิชาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา
คณะครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
E-mail: pairote.s@fte.kmutnb.ac.th

Piyanuch Ratbandan

Student, Master of Industrial Education Program
Major in Vocational and Technical Education Administration,
Department of Technical Education Administration, Graduate School,
King Mongkut's University of Technology North Bangkok

Pairote Stirayakorn

Associate Professor of Technical Education Management Department,
King Mongkut's University of Technology North Bangkok

รับเข้า : 20 เมษายน 2568 แก้ไข : 12 พฤษภาคม 2568 ตอบรับ : 13 พฤษภาคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดนนทบุรี โดยมุ่งเน้นศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการสนับสนุนและความเห็นของผู้ปกครอง และปัจจัยด้านข้อมูลและการแนะแนว กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.1) จำนวน 360 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามออนไลน์ผ่านระบบ Microsoft Forms วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุमान ได้แก่ การหาค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีระดับความคิดเห็นโดยรวมในระดับมากต่อทุกปัจจัย โดยปัจจัยด้านการสนับสนุนและความเห็นของผู้ปกครอง และปัจจัยด้านข้อมูลและการแนะแนวมีค่าเฉลี่ยเท่ากันสูงที่สุดที่ 4.13 รองลงมาคือ ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีค่าเฉลี่ย 4.10 รายการที่นักศึกษามีความคิดเห็นสูงที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การศึกษาสายอาชีพช่วยให้บรรลุเป้าหมายในอนาคต ($\bar{X} = 4.85$) รองลงมาคือ สื่อประชาสัมพันธ์ที่ช่วยให้เข้าใจประโยชน์ ของการเรียนสายอาชีพ ($\bar{X} = 4.69$) และการมีเครือข่ายสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.61$) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม พบว่า ปัจจัยทั้งสามมีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างกันในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยด้านการสนับสนุนและความเห็นของผู้ปกครอง ($r = .713$, Sig.=.000) ปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยด้านข้อมูลและการแนะแนว ($r = .687$, Sig.=.000) และปัจจัยด้านการสนับสนุนและความเห็นของผู้ปกครองกับปัจจัยด้านข้อมูลและการแนะแนว ($r = .794$, Sig.=.000) ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานของการวิจัย ชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลร่วมกันของปัจจัยทั้งสามที่ส่งผลต่อของระดับความคิดเห็นการตัดสินใจของนักศึกษาอย่างชัดเจน จากผลการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปใช้วางแผนการแนะแนวแก่ผู้เรียนและผู้ปกครองระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อส่งเสริมความเข้าใจและสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการเรียนสายอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ การตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพ สถานศึกษาอาชีวศึกษา

Abstract

This research aimed to investigate students' opinions regarding the factors influencing their decision to pursue vocational education in institutions under the Nonthaburi Vocational Education system. The study specifically focused on personal factors, parental support and opinions, as well as information and guidance factors. The sample consisted of 360 students from the first year of the Vocational Certificate (Voc. Cert. 1) and the first year of the Higher Vocational Certificate (High Voc. Cert. 1), selected through stratified random sampling. The research instrument was an online questionnaire administered via Microsoft Forms. Data were analyzed using descriptive statistics, including mean and standard deviation, and inferential statistics, namely Pearson's product-moment correlation coefficient.

The findings revealed that students reported a high overall level of opinion regarding all influencing factors. Among these, parental support and opinions, as well as information and guidance, achieved the highest mean score ($\bar{X} = 4.13$), followed by personal factors ($\bar{X} = 4.10$). The three highest-rated items were: vocational education helps achieve future goals ($\bar{X} = 4.85$), public relations media enhances understanding of its benefits ($\bar{X} = 4.69$), and having a business network ($\bar{X} = 4.61$). Further analysis showed statistically significant positive correlations among the three factors at the 0.01 level. Specifically, personal factors were strongly correlated with parental support and opinions ($r = .713$, Sig. = .000), as well as with information and guidance ($r = .687$, Sig. = .000). In addition, parental support and opinions were highly correlated with information and guidance ($r = .794$, Sig. = .000). These results confirm the research hypothesis and indicate the combined influence of these factors on students' decision-making. In conclusion, the study highlights the importance of personal motivations, family involvement, and access to accurate information in shaping students' vocational choices. The findings can inform the planning of vocational guidance programs for lower secondary students and their parents, fostering greater awareness and appreciation of vocational education as a valuable educational pathway.

Keywords: Factors influencing decision- making, Decision to pursue vocational education, Vocational education institutions

บทนำ

ปัจจุบันการเติบโตทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยมีเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาระบบแรงงานให้ต้องมีทักษะทั้งด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562) ส่งผลให้การผลิตกำลังคนต้องมีความร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อพัฒนาหลักสูตรและการประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) มีบทบาทในการผลักดันยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนร่วมพัฒนาประเทศตามเป้าหมาย (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) การจัดการศึกษาอาชีวศึกษายังไม่สอดคล้องกับความต้องการแรงงานของภาคอุตสาหกรรม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) ในขณะเดียวกัน นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไม่นิยมเรียนสายอาชีพ เพราะมีทัศนคติเชื่อว่าเป็นทางเลือกของผู้มีความสามารถต่ำ และต้องการเรียนต่อในมหาวิทยาลัยเพื่อหวังค่าตอบแทนสูง

(วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช, 2556) การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตกำลังคนด้านวิชาชีพพระดับฝีมือ และเทคโนโลยีที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551) อาชีวศึกษาจึงเป็นทางเลือกที่มีศักยภาพสูง ได้รับการยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ อย่างไรก็ตามยังพบปัญหาสำคัญ 4 ประการ คือ ปัญหาการเรียนการสอน การขาดความเข้าใจในสาขาวิชา ภาพลักษณ์เชิงลบ และการผลิตบัณฑิตที่ไม่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน (จุลินี เทียนไทย, 2567) จังหวัดนนทบุรีเป็นจังหวัดในเขตปริมณฑลที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมบริการ พาณิชยกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ และการท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลให้มีความต้องการแรงงานในสายอาชีพเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยในปี พ.ศ. 2566 สำนักงานคลังจังหวัดนนทบุรีรายงานว่า จังหวัดมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจร้อยละ 4.7 และมีการจดทะเบียนนิติบุคคลใหม่ถึง 4,580 ราย แสดงให้เห็นถึงความต้องการแรงงานที่มีทักษะวิชาชีพในระดับสูง (สำนักงานคลังจังหวัดนนทบุรี, 2566) ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ระบุว่า จังหวัดนนทบุรีมีสถานศึกษาอาชีวศึกษาจำนวน 12 แห่งที่เปิดสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) โดยมุ่งผลิตกำลังคนในสาขาที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน อาทิ พาณิชยกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ อุตสาหกรรมบริการ และศิลปกรรมประยุกต์ อย่างไรก็ตาม สถิติการลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2566 พบว่ามีจำนวนลดลงจากปีก่อนถึงร้อยละ 4.32 ซึ่งเป็นแนวโน้มที่สวนทางกับความต้องการแรงงานในพื้นที่ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2566) สาเหตุสำคัญได้แก่ การแข่งขันจากสถาบันการศึกษาสายสามัญและอุดมศึกษาในพื้นที่ใกล้เคียง เช่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ตลอดจนข้อมูลจากสำนักงานแรงงานจังหวัดนนทบุรีและสำนักงานสถิติแห่งชาติที่ระบุว่า ตำแหน่งงานว่างสำหรับแรงงานฝีมือและระดับเทคนิคเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ต่อปี สะท้อนถึงความไม่สอดคล้องระหว่างอุปทานผู้เรียนกับอุปสงค์แรงงานอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ผลงานวิจัยของเจริญขวัญ, สุกัญญา และหยกแก้ว (2564) ยังระบุว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเรียนต่อสายอาชีพของนักเรียน ได้แก่ ทักษะและความสนใจในอาชีพ ภาพลักษณ์ของสถานศึกษา การประชาสัมพันธ์ การสนับสนุนจากครอบครัว รวมถึงความเชื่อมโยงของหลักสูตรกับการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นข้อมูลที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี

ดังนั้นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดนนทบุรี ครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและฝ่ายงานที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดนนทบุรี สามารถนำผลการศึกษานี้ไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนการสอน ปรับวิธีการจัดการในด้านต่าง ๆ รวมทั้งฝ่ายแนะแนวสามารถนำข้อมูลไปพัฒนาแนวทางการแนะแนวอาชีพและการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดนนทบุรี

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการสนับสนุนและความเห็นของผู้ปกครอง และปัจจัยด้านข้อมูลและการแนะแนว ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดนนทบุรี

แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

การตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง กระบวนการทางความคิดที่บุคคลเลือกทางเลือกหนึ่งจากหลายทางเลือก โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด ซึ่งมีบทบาทสำคัญในทุกมิติของชีวิต Robbins (2020) ระบุว่า การตัดสินใจเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการบริหาร ขณะที่ Tiedeman & O'Hara (1963) แบ่งขั้นตอนการตัดสินใจเลือกอาชีพเป็น 2 ระยะ คือ ระยะคาดการณ์และระยะดำเนินการ ซึ่งบุคคลต้องใช้ข้อมูลทั้งภายในและภายนอกประกอบการตัดสินใจ ส่วน Ajzen (1991) นอกจากนี้ ศิริวรรณ และคณะ (2540), Harrison (1981) อ้างถึงใน ปริญญญา, (2547) และ Friedman (1994) เน้นว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการประเมินและเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดในการบรรลุเป้าหมาย

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุรเดช พันธุ์ลี (2567) การศึกษาการวิเคราะห์พฤติกรรมและแรงจูงใจในกลุ่มเด็กมัธยมต้น และมัธยมปลาย พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนด้านอาชีวศึกษาของนักเรียน ได้แก่ ปัจจัยภายใน คือ การรู้จักตัวเองว่ามีความชื่นชอบและสนใจการเรียนอาชีวะ ส่วนปัจจัยภายนอก อาทิ ครอบครัว โดยเฉพาะครอบครัวเป็นแรงบันดาลใจให้เลือกเรียนอาชีวะ การเห็นโอกาสที่จะได้งานทำ หลังเรียนจบ สามารถหารายได้พิเศษระหว่างเรียน เหตุผลด้านการเงิน การได้รับคำแนะนำจากครูแนะแนว และการประชาสัมพันธ์จากสถาบันอาชีวศึกษา

จิรายุ ขอเชิญกลาง และจรรยาพร มาติลกโกวิท (2566) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสายอาชีวศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขต EEC พบว่าปัจจัยสำคัญ ได้แก่ โอกาสในการทำงานหลังจบการศึกษา และการรับรู้ความต้องการแรงงานในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย (New S-curve) รวมถึงโครงการอาชีวะพันธุ์ใหม่ (ทวิภาคี)

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ความรู้พื้นฐาน ทักษะส่วนตัว ความสนใจและความถนัด เป้าหมายในอนาคตของตนเอง อิทธิพลจากเพื่อนและครอบครัว

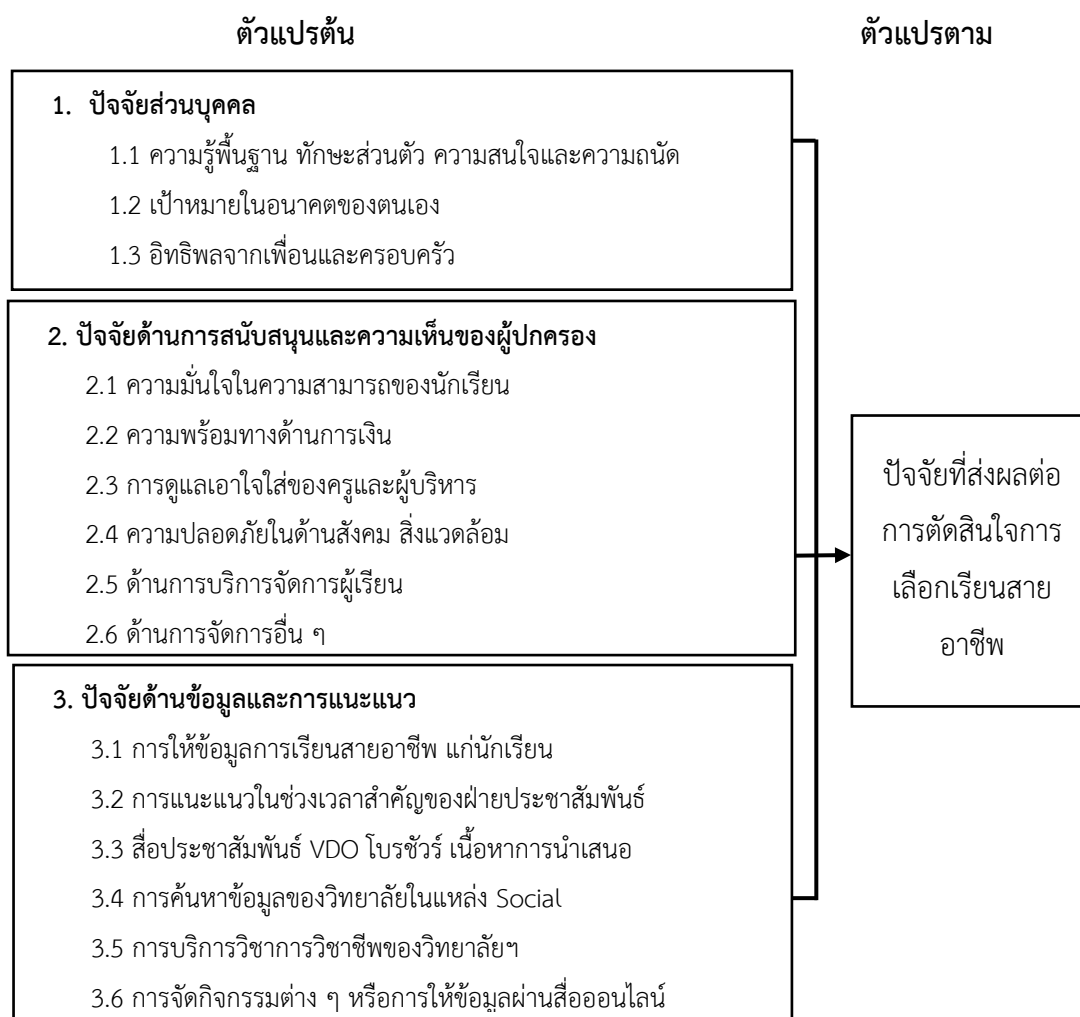
ปัจจัยด้านการสนับสนุนและความเห็นของผู้ปกครอง หมายถึง ความมั่นใจในความสามารถของนักเรียน ความพร้อมทางด้านการเงิน การดูแลเอาใจใส่ของครูและผู้บริหาร ความปลอดภัยในด้าน

สังคมและสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารจัดการดูแลผู้เรียนการจัดการด้านอื่น ๆ

ด้านข้อมูลและการแนะแนว หมายถึง การให้ข้อมูลการเรียนรู้สายอาชีพแก่นักเรียน การแนะแนวในช่วงเวลาสำคัญของฝ่ายประชาสัมพันธ์ สื่อประชาสัมพันธ์ VDO โบรชัวร์ เนื้อหาการนำเสนอข้อมูลการเรียนรู้สายอาชีพ น่าสนใจ การค้นหาข้อมูลของสถานศึกษาในแหล่ง Social การบริการวิชาการวิชาชีพของสถานศึกษา การจัดกิจกรรมต่าง ๆ หรือการให้ข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการสังเคราะห์ตัวแปรการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสายอาชีพ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสายอาชีพมีลักษณะสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่โดยสรุปจากแนวคิดของผู้วิจัย ได้แก่ สุพรรณษา (2563) อัญชนา, นิรมล และ ขวัญธิดา (2564) เจริญขวัญ, สุกัญญา, และ หยกแก้ว (2564) สุโขชะ (2564) จีรายุ และ จุฑามาศ (2566) สุรเดช (2567) ผลสังเคราะห์ตัวแปรการศึกษา จากจำนวนองค์ประกอบ 9 ปัจจัย 38 ตัวแปร ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการสังเคราะห์ที่มีระดับความถี่ตั้งแต่ระดับ 1 และ 2 นำมาสร้างกรอบแนวคิดได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้เรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดนนทบุรี ผู้ศึกษาใช้ระเบียบการ วิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ประเภทการสำรวจ (Survey Method)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1) ผู้เรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.1) ที่กำลังศึกษาอยู่ใน 4 ประเภทวิชา คือ พาณิชยกรรม/ บริหารธุรกิจ, เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, อุตสาหกรรมท่องเที่ยว, ประเภทวิชาศิลปกรรมของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดนนทบุรีจำนวน 12 แห่ง จำนวนประชากร 4,143 คน (ข้อมูลจากสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนนทบุรี) คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ โปรแกรม raosoft.com ด้วยค่าความคาดเคลื่อน 95% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 360 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสอบถามรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Microsoft Forms Questionnaire) มีทั้งหมด 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับสายอาชีพ แบ่งเป็น 3 ด้านคือ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการสนับสนุนและความเห็นของผู้ปกครอง ปัจจัยด้านข้อมูลและการแนะแนว ลักษณะแบบสอบถามเป็นวัดความเห็นเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Likert Scale) ตามหลักของลิเคิร์ท (ศิริชัย พงษ์วิจัย, 2553) มี 5 ระดับ

ในส่วนที่ 1-2 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ แบบลิเคิร์ทสเกล (Likert Rating Scale)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้จัดทำได้ศึกษาแนวทางการสร้างแบบสอบถามภายใต้กรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย พร้อมทั้งศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาพัฒนาแบบสอบถามฉบับร่าง เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ค่า IOC

การหาคุณภาพของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ด้วยวิธี IOC (พิสุทธิ และคณะ, 2562) พบว่าทุกข้อมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยมีผล ค่าเฉลี่ย IOC ที่ได้เท่ากับ 0.85 แสดงถึงแบบสอบถามชุดนี้มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) อยู่ในระดับสูง รายการคำถามส่วนใหญ่ได้รับการประเมินว่า มีความเหมาะสมและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง จึงสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามได้อย่างมีความเชื่อมั่น ในด้านคุณภาพของเครื่องมือผ่านการ

ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธี Cronbach's Alpha (สุชาติ, 2561) โดยทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.781 แสดงว่าเครื่องมือมีคุณภาพดี มีความน่าเชื่อถือสูง และสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงได้อย่างเหมาะสม

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามออนไลน์ผ่านโปรแกรม Microsoft Forms โดยดำเนินการส่งหนังสือขออนุญาตผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 9 แห่งในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.1) ครอบคลุม 4 สาขาวิชาหลักในการศึกษาสายอาชีพ ได้แก่ พาณิชยกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อุตสาหกรรมท่องเที่ยว และศิลปกรรม โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการตอบแบบสอบถาม สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อลดข้อผิดพลาดจากการกรอกข้อมูล การกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละสถานศึกษา ผู้วิจัยได้พิจารณาจากจำนวนประชากรนักศึกษาระดับ ปวช.1 และ ปวส.1 ในแต่ละสถานศึกษาเป็นเกณฑ์ เพื่อให้สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างมีความเหมาะสม สอดคล้องภาพรวมของสถานศึกษาในจังหวัดนนทบุรีอย่างเป็นธรรม โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งตามสถานศึกษาและสาขาวิชา เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสะท้อนลักษณะประชากรอย่างเป็นธรรม จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวม 360 คน โดยแบ่งตามสถานศึกษาดังนี้ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยามบริหารธุรกิจนนทบุรี จำนวน 80 คน วิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการนนทบุรี จำนวน 70 คน วิทยาลัยเทคโนโลยีพงษ์สวัสดิ์ จำนวน 60 คน วิทยาลัยอาชีวศึกษาศุติพณิชยการนนทบุรี จำนวน 50 คน วิทยาลัยเทคนิคนนทบุรี จำนวน 30 คน วิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการบางบัวทอง จำนวน 30 คน วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรธปิติ จำนวน 20 คน วิทยาลัยเทคโนโลยีวานิชบริหารธุรกิจ จำนวน 10 คน และวิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนพณิชยการบริหารธุรกิจ จำนวน 10 คน การดำเนินงานดังกล่าวช่วยให้การเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมสถานศึกษาหลากหลายประเภท ทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ตลอดจนสะท้อนถึงความคิดเห็นของนักศึกษาในระดับต่าง ๆ ได้อย่างมีนัยสำคัญต่อการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ประมวลผลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้แก่ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติอนุมาน (Inferential Statistics)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

1. ปัจจัยส่วนบุคคล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1.1 ความรู้พื้นฐาน ทักษะส่วนตัว ความสนใจและความถนัด				
1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสายอาชีพ	3.91	0.90	มาก	
2. ความถนัด ทักษะการคิดเชิง วิเคราะห์ส่วนบุคคล	3.99	0.81	มาก	
3. ความสนใจในสายอาชีพหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง	4.11	0.78	มาก	
ค่าเฉลี่ย	4.00	0.67	มาก	2
1.2. เป้าหมายในอนาคตของตนเอง				
4. เป้าหมายในการประกอบอาชีพของตนเอง	4.03	0.90	มาก	
5. การศึกษาสายอาชีพช่วยให้บรรลุเป้าหมายในอนาคต ของตนเอง	4.84	0.52	มากที่สุด	
6 การวางแผนทำงานในสายอาชีพในอนาคตของตนเอง	4.05	0.84	มาก	
ค่าเฉลี่ย	4.31	0.57	มาก	1
1.3. อิทธิพลจากเพื่อนและครอบครัว				
7. แรงจูงใจจากเพื่อนในการเลือกเรียนสายอาชีพ	3.64	1.15	มาก	
8. การสนับสนุนจากครอบครัวในการเลือกเรียนสายอาชีพ	4.54	0.75	มากที่สุด	
9. อิทธิพลของเพื่อนหรือคนรอบข้างในการตัดสินใจ	3.75	1.15	มาก	
ค่าเฉลี่ย	3.98	0.77	มาก	3
ค่าเฉลี่ยรวม	4.10	0.53	มาก	

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเป็นรายข้อเรียงลำดับความสำคัญของความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย โดยลำดับค่าเฉลี่ยที่ 1-3 จากมากไปหาน้อย พบว่า เป้าหมายในอนาคตของตนเอง ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษามีระดับความคิดเห็นสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมาคือปัจจัยความรู้พื้นฐาน ทักษะส่วนตัว ความสนใจและความถนัด ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมา คือ ปัจจัยเรื่องอิทธิพลจากเพื่อนและครอบครัว ($\bar{X} = 3.98$)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านการสนับสนุนและความเห็นของผู้ปกครอง

2. ปัจจัยด้านการสนับสนุนและความเห็นของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
2.1 ความมั่นใจในความสามารถของนักเรียน				
10. ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นในตัวผู้เรียน	4.50	0.74	มากที่สุด	
11. ผู้ปกครองได้แนะนำเกี่ยวกับการเรียนสายอาชีพ	4.02	0.89	มาก	
12. ผู้ปกครองช่วยพัฒนาความสามารถเรียนสายอาชีพ	4.15	0.82	มาก	
ค่าเฉลี่ย	4.22	0.62	มาก	4
2.2 ความพร้อมทางด้านการเงิน				
13. ครอบครัวของท่านมีความพร้อมทางด้านการเงิน	3.93	0.94	มาก	
14. ค่าใช้จ่ายในการเรียนสายอาชีพมีผลต่อการตัดสินใจ	3.93	0.94	มาก	
15. ครอบครัวได้รับการสนับสนุนจากแหล่งทุน (กยศ.)	3.41	1.47	ปานกลาง	
ค่าเฉลี่ย	3.76	0.82	มาก	6
2.3 การดูแลเอาใจใส่ของครูและผู้บริหาร				
16. สถานศึกษาอาชีวศึกษามีระบบดูแลที่เหมาะสม	4.56	0.75	มากที่สุด	
17. การดูแลเอาใจใส่ของครูและผู้บริหารช่วยสร้าง ความมั่นใจให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง	4.07	0.85	มาก	
18. สถานศึกษาอาชีวศึกษามีระบบที่เอื้อต่อการติดต่อ สอบถาม และช่องทางการติดต่อสื่อสารที่หลากหลาย	4.08	0.88	มาก	
ค่าเฉลี่ย	4.24	0.66	มาก	3
2.4 ความปลอดภัยในด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม				
19. สภาพแวดล้อมสังคม มีความปลอดภัย	4.02	0.85	มาก	
20. สถานศึกษามีความพร้อมด้านวัสดุ, อุปกรณ์ การเรียนรู้ ที่ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้	4.05	0.79	มาก	
21. ความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อมด้านการเดินทาง ด้านการใช้ชีวิต ด้านสังคมเพื่อน (ด้านยาเสพติด)	4.06	0.87	มาก	
ค่าเฉลี่ย	4.04	0.71	มาก	5
2.5 ด้านการบริการจัดการดูแลผู้เรียน				
22. ระบบการบริหารจัดการของสถานศึกษา	4.08	0.85	มาก	
23. กฎระเบียบของสถานศึกษา	4.06	0.84	มาก	
24. การสนับสนุนให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน	4.60	0.69	มากที่สุด	
ค่าเฉลี่ย	4.25	0.62	มาก	2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านการสนับสนุนและความเห็นของผู้ปกครอง (ต่อ)

2. ปัจจัยด้านการสนับสนุนและความเห็นของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
2.6 การจัดการด้านอื่น ๆ				
25. การมีเครือข่ายสถานประกอบการ (เรียนจบมีงานทำ)	4.61	0.70	มากที่สุด	
26. การมีความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) กับมหาวิทยาลัยฯ อื่น	4.14	0.79	มาก	
27. ความสำเร็จของศิษย์เก่าของสถานศึกษา	4.13	0.84	มาก	
ค่าเฉลี่ย	4.29	0.61	มาก	
ค่าเฉลี่ยรวม	4.13	0.57	มาก	1

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านการสนับสนุนและความเห็นของผู้ปกครองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเป็นรายข้อเรียงลำดับความสำคัญของความคิดเห็นจากมากไปหาน้อยโดยลำดับค่าเฉลี่ยที่ 1-3 จากมากไปหาน้อย พบว่า ปัจจัยด้านการจัดการด้านอื่น ๆ ส่งผลต่อการตัดสินใจเรียนสายอาชีพมีระดับความเห็นสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.29$) รองลงมาคือด้านการบริการจัดการดูแลผู้เรียนมีความเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) และด้านการดูแลเอาใจใส่ของครูและผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.24$)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านข้อมูลและการแนะแนว

3. ปัจจัยด้านข้อมูลและการแนะแนว	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
3.1 การให้ข้อมูลการเรียนสายอาชีพแก่นักเรียน				
28. ข้อมูลที่ได้รับเกี่ยวกับการศึกษาในสายอาชีพ	4.42	0.81	มากที่สุด	
29. ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสทางอาชีพหลังเรียนจบ	4.08	0.80	มาก	
30. ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการศึกษาต่อหลังจากสำเร็จการศึกษาสายอาชีพ	4.04	0.93	มาก	
ค่าเฉลี่ย	4.18	0.68	มาก	3
3.2 การแนะแนวในช่วงเวลาสำคัญของฝ่ายประชาสัมพันธ์				
31. การแนะแนวในช่วงเวลาสำคัญของฝ่ายประชาสัมพันธ์	4.01	0.77	มาก	
32. เนื้อหาข้อมูลที่ให้คำแนะนำมีความสอดคล้องกับความต้องการ	4.02	0.80	มาก	
33. การแนะแนวการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนสายอาชีพ	4.03	0.82	มาก	
ค่าเฉลี่ย	4.02	0.68	มาก	6

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านข้อมูลและการแนะแนว (ต่อ)

3. ปัจจัยด้านข้อมูลและการแนะแนว	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
3.3 สื่อประชาสัมพันธ์ (VDO, โบรชัวร์, เนื้อหาการนำเสนอ)				
34. สื่อประชาสัมพันธ์ช่วยให้ท่านเข้าใจถึงประโยชน์	4.69	0.64	มากที่สุด	
35. ข้อมูลที่นำเสนอในสื่อประชาสัมพันธ์มีความครบถ้วนและเป็นประโยชน์	4.05	0.76	มาก	
36. ช่องทางการรับชมภาพในโบรชัวร์ และสื่อ วิดีโอ กิจกรรมของสถานศึกษาที่ประชาสัมพันธ์ ผ่าน TIKTOK Facebook IG	4.03	0.88	มาก	
ค่าเฉลี่ย	4.26	0.57	มาก	1
3.4 การค้นหาข้อมูลของวิทยาลัยในแหล่ง Social				
37. การค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาได้ง่ายผ่าน Social Media	4.06	0.81	มาก	
38. การใช้ Social Media ผ่าน TIKTOK Facebook IG และ YouTube	4.03	0.84	มาก	
39. การค้นหาข้อมูลในตลาดแรงงานและแนวโน้มอาชีพ	4.08	0.81	มาก	
ค่าเฉลี่ย	4.06	0.72	มาก	4
3.5 การบริการวิชาการวิชาชีพของวิทยาลัยฯ				
40. การบริการวิชาการวิชาชีพ	4.05	0.78	มาก	
41. การบริการวิชาการวิชาชีพช่วยให้เข้าใจทักษะที่จำเป็นต่อสายอาชีพมากขึ้น	4.05	0.80	มาก	
42. การบริการวิชาการวิชาชีพ ที่สถานศึกษาจัดขึ้นมีประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง	4.06	0.80	มาก	
ค่าเฉลี่ย	4.05	0.70	มาก	5
3.6 การจัดกิจกรรมต่างๆ หรือการให้ข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์				
43. กิจกรรมหรือข้อมูลของสถานศึกษาผ่านช่องทางออนไลน์	4.61	0.70	มากที่สุด	
44. กิจกรรมที่จัดผ่านสื่อออนไลน์ มีความน่าสนใจ	4.03	0.82	มาก	
45. ข้อมูลที่ครบถ้วนเกี่ยวกับกิจกรรมของวิทยาลัยผ่านสื่อออนไลน์ กิจกรรมมีความน่าสนใจ	4.02	0.81	มาก	
ค่าเฉลี่ย	4.22	0.61	มาก	2
เฉลี่ยรวม	4.13	0.57	มาก	

จากตารางที่ 3 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพใน สถานศึกษา อาชีวศึกษา จังหวัดนนทบุรี ปัจจัยด้านข้อมูลและการแนะแนว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.13$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเป็นรายข้อเรียงลำดับความสำคัญของความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย โดยลำดับค่าเฉลี่ยที่ 1-3 จากมากไปหาน้อย พบว่าการจัดกิจกรรมต่าง ๆ หรือการให้ข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์ ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพมีระดับความคิดเห็นสูงที่สุด ($\bar{X}=4.26$) รองลงมาคือด้านสื่อประชาสัมพันธ์ (VDO, โบรชัวร์, เนื้อหาการนำเสนอ) ($\bar{X}=4.22$) รองลงมาด้านการให้ข้อมูลการเรียนสายอาชีพแก่นักเรียน ($\bar{X}=4.18$)

การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปัจจัย (การทดสอบสมมติฐาน)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการสนับสนุนและความเห็นของผู้ปกครอง และปัจจัยด้านข้อมูลและการแนะแนว

Descriptive Statistics									
ปัจจัย	N	Range	Min	Max	Mean	Std.	Variance	Kurtosis	
					Statistic				Std. Error
1. ปัจจัยส่วนบุคคล	360	2.67	2.33	5.00	4.0957	.53210	.283	-.347	.256
2. ปัจจัยด้านการสนับสนุนและความเห็นของผู้ปกครอง	360	2.72	2.28	5.00	4.1335	.51853	.269	.219	.256
3. ปัจจัยด้านข้อมูลและการแนะแนว	360	2.61	2.39	5.00	4.1304	.57460	.330	-.249	.256
Valid N (listwise)	360								

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (Descriptive Statistics) ได้ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล ($\bar{X} = 4.10$) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับมาก ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. =0.53) มีความแตกต่างกันในระดับปานกลาง Variance 0.283 ค่า Kurtosis = -0.347 ปัจจัยด้านการสนับสนุนและความเห็นของผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.13$) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับมาก ส่วนเบี่ยงเบน-มาตรฐาน (S.D. =0.52) ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมีการกระจายตัวในระดับปานกลางค่อนข้างสม่ำเสมอ Variance .269 ค่า Kurtosis= -0.219 ปัจจัยด้านข้อมูลและการแนะแนว ($\bar{X} = 4.13$) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับมาก ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. =0.57) ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในประเด็นนี้มีการกระจายตัวมากที่สุด Variance .330 ค่า Kurtosis = -0.249

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงการทดสอบสมมติฐาน

Correlations		Total A	Total B	Total C
Total ปัจจัยส่วนบุคคล	Pearson Correlation	1	.713**	.687**
	Sig. (2-tailed)		.000	.000
	N	360	360	360
Total B ปัจจัยด้านการสนับสนุนและความเห็นของผู้ปกครอง	Pearson Correlation	.713**	1	.794**
	Sig. (2-tailed)	.000		.000
	N	360	360	360
Total C ปัจจัยด้านข้อมูลและการแนะแนว	Pearson Correlation	.687**	.794**	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	
	N	360	360	360

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตารางที่ 5 พบว่า การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนสายอาชีพผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับปัจจัยด้านการสนับสนุนและความเห็นของผู้ปกครอง (Total B) ค่า Pearson Correlation = 0.713 ค่า Sig. = 0.000 (น้อยกว่า 0.01) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล (Total A) กับปัจจัยด้านข้อมูลและการแนะแนว (Total C) ค่า Pearson Correlation = 0.687 ค่า Sig. = 0.000 (น้อยกว่า 0.01) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการสนับสนุนและความเห็นของผู้ปกครอง (Total B) กับปัจจัยด้านข้อมูลและการแนะแนว (Total C) ค่า Pearson Correlation = 0.794 ค่า Sig. = 0.000 (น้อยกว่า 0.01)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดนนทบุรี สามารถสรุปผลวิจัยได้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 59.40 รองลงมาคือเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 40.60 ด้านอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มอายุที่มีจำนวนมากที่สุดคือช่วงอายุ 15-18 ปี คิดเป็นร้อยละ 64.70 ซึ่งสอดคล้องกับระดับชั้นการศึกษาในระดับ ปวช. ที่ผู้เรียนส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย รองลงมาคือกลุ่มอายุมากกว่า 18 ปี ร้อยละ 32.80 และต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 9 คน ร้อยละ 2.50 ด้านวุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับ ปวช.1 คิดเป็นร้อยละ 63.10 และระดับ ปวส.1 คิดเป็นร้อยละ 36.90

2. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดนนทบุรี เป็นไปตามข้อสมมติฐานของการวิจัยดังนี้

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ระดับความคิดเห็นที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาระดับค่าเฉลี่ยรวมของความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.10$) มีค่า % of Variance = 0.28 และ Kurtosis ≈ -0.35 แสดงถึงการกระจายของข้อมูลที่สม่ำเสมอ และไม่เบี่ยงเบนไปจากค่าเฉลี่ยมากนัก ผู้ตอบแบบสอบถามจึงมีทัศนคติในทิศทางเดียวกัน ในส่วนของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ($r \approx 0.50$) แสดงถึงความสัมพันธ์ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการตัดสินใจ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($p < 0.01$)

2.2 ปัจจัยด้านการสนับสนุนและความเห็นของผู้ปกครอง ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดนนทบุรี มีระดับค่าเฉลี่ยรวมของความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) มีค่า % of Variance = 0.27) และมีการกระจายตัวของข้อมูลในระดับต่ำ ค่า Kurtosis = +0.22 แบบสอบถามมีลักษณะการกระจายใกล้เคียงการแจกแจงแบบปกติและไม่เบี่ยงเบนจากค่าเฉลี่ยมากนัก เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการสนับสนุนและความเห็นของผู้ปกครองกับปัจจัยด้านส่วนบุคคล พบว่า มีค่าสหสัมพันธ์ $r \approx 0.50$ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($p < 0.01$) นอกจากนี้ ยังพบความสัมพันธ์ เชิงบวกในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ระหว่าง ปัจจัยด้านการสนับสนุนและความเห็นของผู้ปกครอง กับ ปัจจัยด้านข้อมูลและการแนะแนว โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ $r \approx 0.35$ ($p < 0.01$) แม้ว่าค่านี้จะต่ำกว่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการสนับสนุนของครอบครัว แต่ก็ยังอยู่ในระดับที่มีความหมายทางสถิติ

2.3. ปัจจัยด้านข้อมูลและการแนะแนว ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดนนทบุรี มีระดับค่าเฉลี่ยรวมของความคิดเห็นอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.13$) ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับกับปัจจัยด้านการสนับสนุนและความเห็นของผู้ปกครอง และมี % of Variance ≈ 0.33 ซึ่งเป็นระดับความแปรปรวนที่สูงที่สุดเมื่อเทียบกับทั้งสามปัจจัยที่ศึกษา ค่า Kurtosis ≈ -0.25 เป็นค่าลบเล็กน้อย ในด้านความสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยด้านข้อมูลและการแนะแนวมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง กับทั้งปัจจัยส่วนบุคคล ($r \approx 0.40$) และปัจจัยด้านการสนับสนุนและความเห็นของผู้ปกครอง ($r \approx 0.35$) โดยทั้งสองค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพในสถานศึกษา อาชีวศึกษาจังหวัดนนทบุรี สามารถนำมาอภิปรายผลวิจัย ดังรายละเอียดดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาระดับค่าเฉลี่ยรวมของความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของเป้าหมายในอนาคตและบทบาทของตนเองในการกำหนดทิศทางชีวิต ทั้งนี้ การวิเคราะห์ค่าทางสถิติพบว่า การกระจายตัวของข้อมูลมีลักษณะสมมาตร และไม่เบี่ยงเบนจากค่าเฉลี่ยมากนัก แสดงถึงทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความสอดคล้องกันในเชิงบวก เมื่อพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการตัดสินใจพบว่ามีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง สะท้อนว่านักศึกษาที่มีการวางแผนชีวิต มีวิสัยทัศน์ และรู้จักตนเอง ย่อมสามารถใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล ผลการวิจัยนี้สามารถเชื่อมโยงได้กับแนวคิดของ Super (1990) ในทฤษฎีพัฒนาการอาชีพ ซึ่งระบุว่า ช่วงวัยรุ่น เป็นช่วงของการสำรวจ (Exploration) ซึ่งบุคคลจะเริ่มค้นหาตนเอง กำหนดเป้าหมาย และทดลองวางแผนอนาคต ทัศนคติที่ตระหนักรู้ในตนเองของนักศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในขั้นตอนดังกล่าว และมีบทบาทสำคัญต่อการเลือกเส้นทางการเรียนสายอาชีพ

2. ปัจจัยด้านการสนับสนุนและความเห็นของผู้ปกครองมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก การกระจายตัวของข้อมูลต่ำและใกล้เคียงการแจกแจงแบบปกติ สะท้อนถึงความสอดคล้องของมุมมองในกลุ่มตัวอย่าง ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดังกล่าวกับปัจจัยด้านส่วนบุคคลอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนที่มีเป้าหมายและความมั่นคงทางความคิด มักได้รับแรงสนับสนุนจากครอบครัว ขณะเดียวกันผู้ปกครองที่มีเจตคติเชิงบวกย่อมส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการกำหนดทิศทางชีวิตที่ชัดเจน นอกจากนี้ ยังพบความสัมพันธ์ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำกับปัจจัยด้านข้อมูลและการแนะแนว ซึ่งบ่งชี้ว่า การสนับสนุนจากครอบครัวมีส่วนช่วยเพิ่มการเปิดรับข้อมูลแนะแนวของผู้เรียน ทั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาวดีและคณะ (2564) ที่ชี้ให้เห็นว่า กลุ่มอ้างอิง เช่น ครอบครัวและครูแนะแนว มีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักศึกษา

3. ปัจจัยด้านข้อมูลและการแนะแนว ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาระดับค่าเฉลี่ยรวมของความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับปัจจัยด้านการสนับสนุนและความเห็นของผู้ปกครอง และมี % of Variance เป็นระดับความแปรปรวนที่สูงที่สุดเมื่อเทียบกับทั้งสามปัจจัยที่ศึกษา แสดงว่านักศึกษามีระดับความคิดเห็นที่หลากหลายมากที่สุด ค่า Kurtosis เป็นค่าลบเล็กน้อย บ่งชี้ว่าข้อมูลมีลักษณะการกระจายที่ค่อนข้างแบนราบกว่าการแจกแจงแบบปกติเพียงเล็กน้อย และไม่ได้มีความเบี่ยงเบนมากนัก ทั้งนี้สามารถตีความได้ว่านักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับปัจจัยนี้ แต่ระดับความเข้าถึงหรือคุณภาพของการแนะแนวที่ได้รับอาจแตกต่างกันในแต่ละบุคคล จึงก่อให้เกิด

ความแปรปรวนในระดับปานกลาง ในด้านความสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยด้านข้อมูลและการแนะแนวมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง กับทั้งปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านการสนับสนุนและความเห็นของผู้ปกครอง โดยทั้งสองค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สะท้อนให้เห็นว่า การแนะแนวและการเข้าถึงข้อมูลที่มีคุณภาพ มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง (self-awareness) และสร้างการเชื่อมโยงกับเป้าหมายในอนาคต รวมถึงทำให้ครอบครัวมีความเข้าใจร่วมกับผู้เรียนมากขึ้นในการตัดสินใจเลือกเส้นทางการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Zhao et al. (2024) พบว่า การแนะแนวอาชีพในโรงเรียนมีผลต่อการเลือกอาชีพในอนาคต โดยนักเรียนที่ได้รับแนะแนวอย่างสม่ำเสมอจะมีการวางแผนอาชีพที่ชัดเจนและสมเหตุสมผลมากกว่า

เมื่อพิจารณาการอภิปรายผลการวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า แม้ปัจจัยด้านข้อมูลและการแนะแนวจะมีค่าเฉลี่ยสูง แต่มีความแปรปรวนมากที่สุดและมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ สะท้อนถึงคุณภาพแนะแนวที่ไม่สม่ำเสมอ ขณะที่ปัจจัยด้านครอบครัวมีความสัมพันธ์สูงสุดกับการตัดสินใจแสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของผู้ปกครองมีอิทธิพลอย่างชัดเจน ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลแม้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แต่มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง บ่งชี้ถึงบทบาทของการมีเป้าหมายและการตระหนักรู้ในตนเอง ทั้งนี้ ปัจจัยทั้งสามมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการตัดสินใจเลือกเรียนในระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการนำผลงานวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาควรพัฒนาระบบแนะแนวให้เป็นแบบองค์รวม เน้นกระบวนการรู้จักตนเองผ่านการประเมินความสนใจ ความถนัด และเป้าหมายชีวิต เพื่อช่วยให้นักเรียนมีทิศทางที่ชัดเจน
2. ส่งเสริมให้ครูแนะแนวและครูที่ปรึกษาได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มศักยภาพในการให้คำปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้เทคนิคการแนะแนวเชิงบวก
3. พัฒนารฐานข้อมูลอาชีพและการศึกษาต่อที่มีความทันสมัย ครอบคลุม และเข้าถึงได้ง่าย เช่น เว็บไซต์ แอปพลิเคชัน หรือระบบออนไลน์ในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรออกแบบสอบถามให้ครอบคลุมประเด็นเชิงลึกมากขึ้น และการเพิ่มคำถามปลายเปิดบางส่วน เพื่อให้ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจมุมมองของผู้เรียนอย่างรอบด้าน และเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์เชิงคุณภาพในอนาคต
2. ควรเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์เชิงอนุมานเพิ่มเติม เช่น การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) หรือการวิเคราะห์เชิงเส้นโค้ง (Path Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ได้อย่างแม่นยำและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- จรัญ ขอเชิญกลาง และจรัญศรี มาติโกวิท. (2566). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสายอาชีวศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC). *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*, 19(2), 89–104.
- จุลณี เทียนไทย. (2567). มุมมองการพัฒนาภาพลักษณ์อาชีวศึกษาไทยสู่สากล. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- เจริญขวัญ, สุกัญญา และหยกแก้ว. (2564). การวิเคราะห์องค์ประกอบการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ. *วารสารวิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษาภาคเหนือ*, 15(3), 25–38.
- ปริญญา บุญเลิศล้ำ. (2547). *หลักการจัดการ*. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551. (2551, 4 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 125 ตอนที่ 43 ก, 1–34.
- พิสุทธิ์ กิจจารักษ์ และคณะ. (2562). *การวิจัยทางการศึกษา: หลักการและวิธีการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช. (2556). *รายงานสถานการณ์การจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและการตัดสินใจเลือกเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดนครศรีธรรมราช*. นครศรีธรรมราช: วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช.
- ศิริชัย พงษ์วิจัย. (2553). *สถิติสำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2562). *หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2562). *หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2566). *รายงานสถิติจำนวนนักเรียน นักศึกษา ประจำปีการศึกษา 2566*. สืบค้นจาก <http://std2018.vec.go.th>
- สำนักงานคลังจังหวัดนนทบุรี. (2566). *รายงานภาวะเศรษฐกิจและการเงินจังหวัดนนทบุรี ปี 2566*. นนทบุรี: สำนักงานคลังจังหวัดนนทบุรี.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). รายงานการวิจัยสภาพการจัดการอาชีวศึกษากับความต้องการของตลาดแรงงาน. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานแรงงานจังหวัดนนทบุรี และสำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2566). รายงานข้อมูลแรงงานและตำแหน่งงานว่าง จังหวัดนนทบุรี ปี 2566. นนทบุรี: สำนักงานแรงงานจังหวัดนนทบุรี.
- สุชาติ พงษ์ศรี. (2561). เทคนิคการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยทางสังคมศาสตร์. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 14(2), 17–30.
- สุไบชะ มะลี. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในสามจังหวัดชายแดนใต้. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 47(1), 120–142.
- สุพรรษา อินทร์โต. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงราย. วารสารวิจัยราชภัฏเชียงราย, 12(2), 25–40.
- สุเดช พันธุ์ลี. (2567). การวิเคราะห์พฤติกรรมและแรงจูงใจของนักเรียนมัธยมศึกษาต่อการเลือกเรียนสายอาชีพ. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์, 25(1), 45–62.
- สุภาวดี สังข์ทอง, วาสนา ศรีวิชัย, & วราภรณ์ อ่อนน้อม. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและความสนใจในการเลือกศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชาการบัญชีของนักศึกษา. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 19(2), 115–126.
- อัญญา สารวงศ์, นิรมล โพธิ์ศรี และขวัญฤติดา มั่นทอง. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารวิจัยทางการศึกษา, 17(1), 56–72.
- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179–211.
- Friedman, H. H. (1994). Rational decision making: A review of the literature. *Business Ethics Quarterly*, 4(1), 47–61.
- Harrison, E. F. (1981). *The managerial decision-making process* (2nd ed.). Boston: Houghton Mifflin. (อ้างถึงใน ปริญญา บุญเลิศล้ำ, 2547)
- Robbins, S. P. (2020). *Management* (15th ed.). Pearson Education.
- Raosoft Inc. (2004). *Sample Size Calculator*. สืบค้นจาก www.raosoft.com
- Super, D. E. (1990). *A life-span, life-space approach to career development*. In D. Brown & L. Brooks (Eds.), *Career choice and development* (2nd ed., pp. 197–261). San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Tiedeman, D. V., & O'Hara, R. P. (1963). *Career development: Choice and adjustment*. New York: College Entrance Examination Board.

Zhao, J., Liu, X., & Wang, Y. (2024). The effectiveness of career guidance programs in secondary schools. *Educational Psychology Review*, 36(2), 215–232.